OTROCI IN VARNA RABA INTERNETA

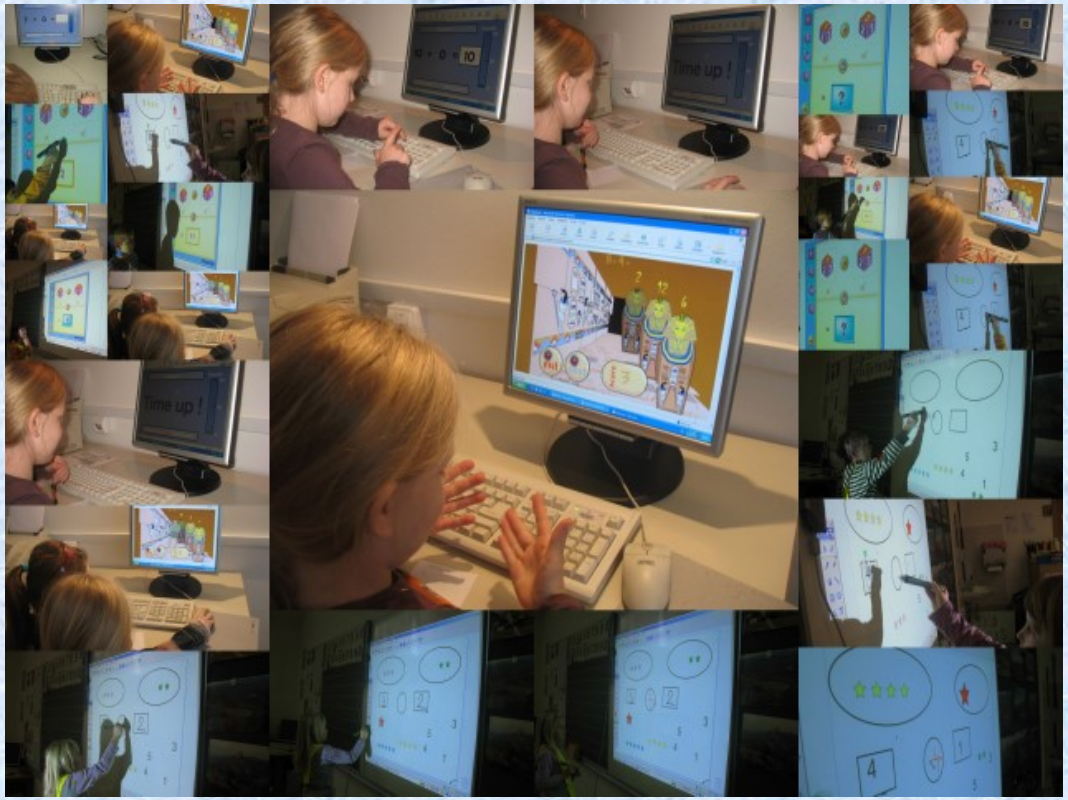

Izlake, oktober 2010

Marija Ribič in Iztok Ostrožnik

VIRTUALNI SVET - REALNI SVET

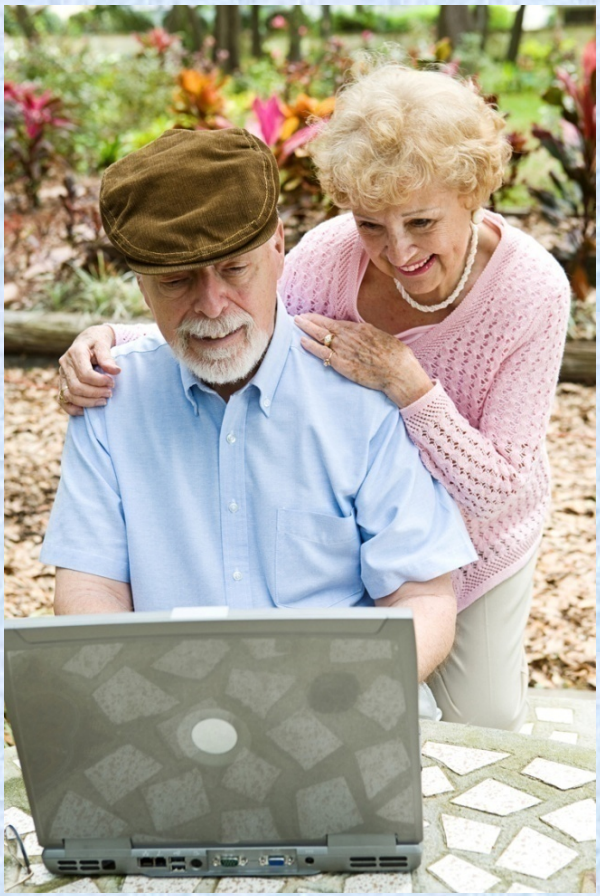

Dolžnost STARŠEV in ŠOLE je zagotoviti varnost otrok
tako v fizičnem kakor tudi virtualnem svetu!

“Osveščanje naj ne ustvarja strahu pred internetom, temveč spodbuja njegovo pravilno rabo.”

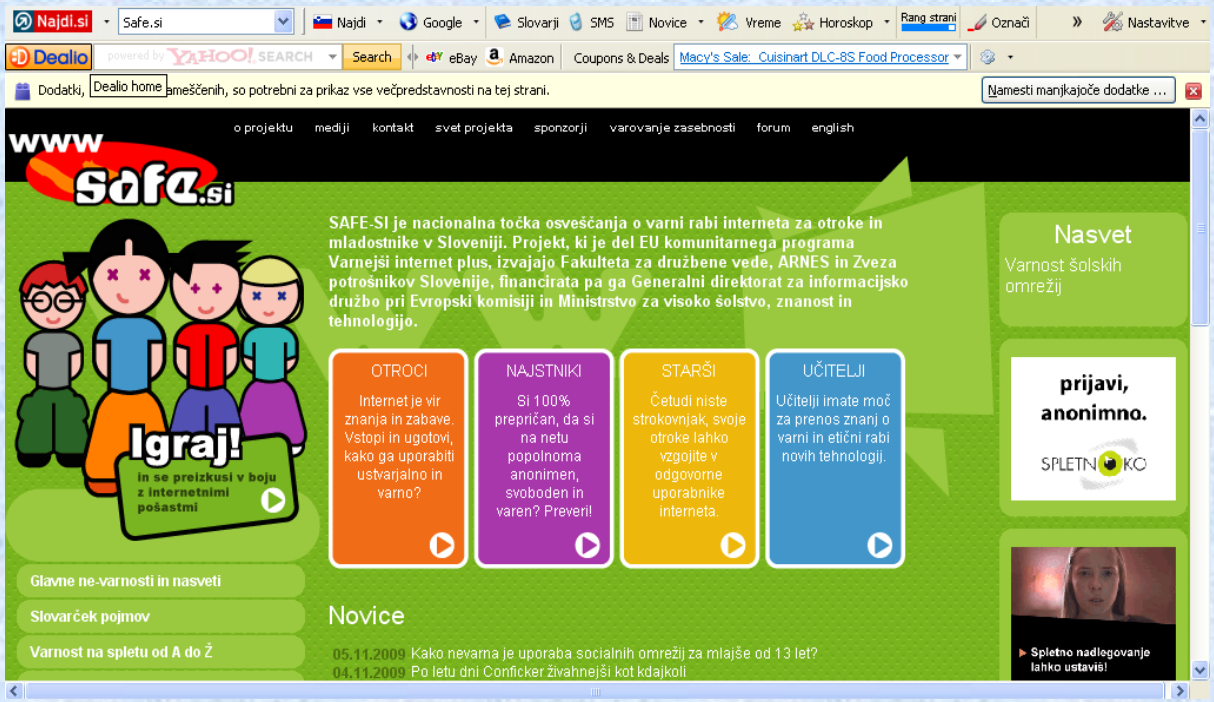

http://www.safe.si

UPORABA SPLETNE STRANI KOT UČILO IN POVEZAVA MED ŠOLO-STARŠI-UČENCI

SPLETNA STRAN, INFORMACIJSKI SISTEM, LOPOLIS

DEJSTVA O RABI IKT V SLOVENIJI (statistični podatki Eurobarometra, 2008)

UPORABA INTERNETA:

- 88 % slovenskih otrok v starosti med 6 in 17 let (8. MESTO med članicami EU)

OTROCI → STARŠI

- 40 % - tehnična pomoč
- 6 % - ko naletijo na nasilne oz. spletno nadlegovanje

ZASKRBLJENOST STARŠEV

- 53 % zaradi medvrstniškega spletnega nadlegovanja,
- 50 % - zapeljevanje s strani odraslega,
- 48 % se boji, da bi otroci postali izolirani zaradi prevelike rabe računalnika,

- 47 % slovenskih staršev svojim otrokom NE postavlja nobenih omejitev.

STARŠI, KI POSTAVLJAJO OMEJITVE:

- 93 % staršev ne dovoli izdajanja osebnih oz. zasebnih informacij
- 88 % jih ne dovoli spletnega nakupovanja,
- 87 % jih postavlja časovne omejitve pri uporabi interneta,
- 80 % jih ne dovoli komuniciranje z neznanci,

- 44 % ne dovoli obiskovanja določenih spletnih strani,
- 15 % ne dovoli nalaganja glasbe, filmov, igric,
- 83 % bi domnevno škodljivo vsebino prijavilo policiji,

SLOVENSKI STARŠI SO V PRIMERJAVI Z EVROPSKIMI NAJSLABŠE SEZNANJENI, KAM SE OBRNITI V PRIMERU NELEGALNIH VSEBIN, NADLEGOVANJA …

OSVEŠČENOST STARŠEV

- 28% meni, da so otroci že naleteli na škodljive spletne strani,
- 62% je prepričanih, da otroci pravilno ravnajo, če naletijo na neprimerno e-stran,
- 45% je seznanjenih o tem komu poročati o nelegalnih vsebinah,
- 40% ji želi biti bolje obveščenih o zaščiti pred nelegalnimi in škodljivimi vsebinami.

VZGOJA ZA MEDIJE – KAKO IN KOLIKO?

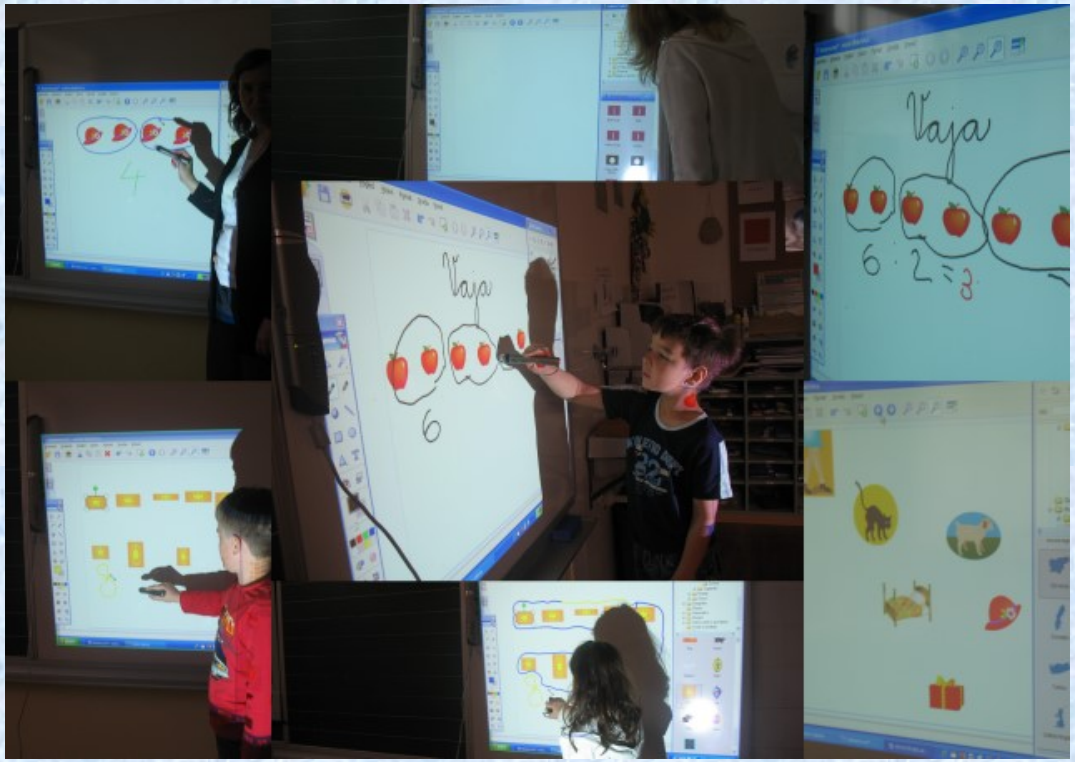

KAJ LAHKO NAREDIMO KOT STARŠI?

- PRVI DVE LETI:
  - IGRA ...
  - PRIPOVEDOVANJE PRAVLJIC ... (besedni zaklad, poslušanje, govor...)
  - IGRAČE- PONAZORILA ZA MOBITEL, RAČUNALNIK...

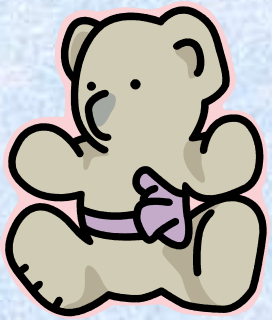

PREDŠOLSKI OTROK

- IGRA, BRANJE PRAVLJIC, POGOVOR, BARVANJE, RISANJE ...
- PRIMERNE OTROŠKE SPLETNE STRANI
  - ROKOVANJE Z MIŠKO,
  -

IGRE, KI VKLJUČUJEJO GLASOVNO AKTIVNOST (učenje pesmi, poimenovanje predmetov, ponavljanje besed, pravljice ...)

- Nujna nastavitev filtra (najdi si: družinski filter ali računalniške nastavitve)

ZAVEDAJMO SE, DA MOBILNI TELEFON, TELEVIZIJA IN RAČUNALNIK NISO IGRAČA IN VARUŠKA!

ŠOLSKI OTROK

- ČAS ZA DRUŽINSKI DOGOVOR O RABI INTERNETA!

NAJ RAČUNALNIK NE POSTANE GLAVNA DEJAVNOST ALI NADOMESTNO OTROŠKO IGRIŠČE! POLEG IGRE NAJ POSTANE IZOBRAŽEVALNI PRIPOMOČEK.

- usmerjanje v učenje, raziskovanje
- pomoč pri iskanju informacij,
- pomoč pri kreiranju e-naslova,
- poučimo, da otrok ne odgovarja na e -pošto neznanih pošiljateljev,
- Seznanimo ga s spletno etiko! (Naj ne navezuje osebnih stikov z neznanci iz interneta!) FACEBOOK!(obljavljanje fotografij – svojih in ostalih, obvestil: “gremo na počitnice …, sam doma …”

NAJSTNIK

- Opozoriti na vrstniško nadlegovanje preko spleta.
- Jasno sporočiti otroku, da mora reagirati na vse grožnje in da smo mu vedno pripravljeni pomagati.
- Tudi sami ohranimo elektronski in telefonski stik z najstnikom.
- Pogovor o varovanju osebnih podatkov (FACEBOOK)

Otroke je potrebno naučiti,
da vsaka zadeva, ki jo enkrat
shranijo na računalnik in objavijo na internetu, pa
naj bo tekst ali slika,
tam ostane za vedno in se je ne da zbrisati!

SPLETNA DRUŽABNA OMREŽJA

SPLETNE IGRE

SPLETNA KAMERA

MOBILNI TELEFON

SPLETNA ETIKA – “NETIQUETTE”
Bonton kibernetičnega sveta

1. pravilo: Bodi človek!
2. pravilo: Na spletu se ravnaj po enakih standardih kot v resničnem življenju!
3. pravilo: Zavedaj se, kje si!
4. pravilo: Spoštuj čas drugih!
5. pravilo: Potrudi se, da se boš izkazal v najboljši luči!
6. pravilo: Deli svoje znanje z drugimi!
7. pravilo: Pomagaj obdržati spore pod kontrolo!
8. pravilo: Spoštuj zasebnost drugih!
9. pravilo: Ne zlorabljaj moči, ki jo imaš!
10. pravilo: Odpusti drugim njihove napake!

http://www.safe.si/index.php?fl=0&id=406

PRIPOROČILA ZA VARNO RABO INTERNETA

TOP 10 NASVETOV ZA STARŠE

Pravila in nasveti, ki jih morate prenesti nanje, nimajo veliko veze s samo tehnologijo – življenjske izkušnje, ki jih imate, so dovolj, da otrokom pojasnite

- zakaj na spletu ni dobro razkrivati osebnih podatkov neznancem,
- zakaj vsaka slika ni za objavo na spletu, -- zakaj ni priporočljivo, da so na spletu ure in ure,
- zakaj tudi na spletu veljajo pravila lepega obnašanja,
-zakaj ni verjeti vsemu in vsakomur na internetu.

- Zaščitite svoj računalnik s požarnim zidom in protivirusnim programom, ki ga redno posodabljajte.
- Računalnik postavite v dnevni prostor, skupaj s svojimi otroci raziskujte internet.
- Določite družinska pravila, koliko prostega časa dnevno ali tedensko…

- **Naj prepoved interneta ne bo način reševanja morebitnih težav. Z otroki vzpostavite dialog o tem, kaj počnejo na spletu. Vohunjenje z raznimi programi ni najboljša rešitev in je poseg v otrokovo zasebnost. Otroci naj zaupajo svojim občutkom - če jim je zaradi česar koli na internetu neprijetno, naj vam o tem povedo.**
- **Otroci naj na internetu ne objavljajo svojih osebnih podatkov!**

- **Nadlegovanje preko spleta in drugih tehnologij je nedopustno.**

- **Otroke poučite, da sta posedovanje in uporaba piratskih kopij računalniških programov, filmov in glasbe nezakonita.**

- Otroke učite, da ni nujno, da vse, kar preberejo ali vidijo v internetu, tudi drži. Spodbujajte jih, naj vas, če niso prepričani, vprašajo in preverijo še druge vire (knjige, revije, knjižnica)
- Otrokom prepovejte, da bi se brez vaše sestajali s "prijatelji" z interneta. Pojasnite jim, da internetni prijatelji morda niso to, za kar se izdajajo.
- Zavedajte se, da noben filter za neprimerno vsebino ni 100-odstoten (primerni le za manjše otroke).

PREPREČITI SPLETNO NADLEGOVANJE?! KAJ SPOROČITI OTROKOM…

- Svojih osebnih podatkov in informacij ne posredujmo preko interneta.
- Ne verjemi vsemu, kar prebereš na internetu.
- Upoštevaj spletni bonton.
- Ne pošiljaj sporočil, kadar si slabe volje.
- Nikoli ne odpiraj sporočil, ki jih pošiljajo neznanci.
- Zaupaj svojim občutkom. Če se ti kaj ne zdi v redu, potem zagotovo ni dobro in ni res.
- Nikoli ne odgovarjaj na sporočila spletnih nadlegovalcev.
- Nauči se uporabljati zaščito (gesla, blokiranje pošiljateljev …)
- Ne srečuj se z ljudmi, ki si jih spoznal on-line, vsaj ne brez spremstva.
- V primeru, da si nadlegovanj, se zaupaj staršem, učiteljem oz. prijave vsako zlorabo.

Znaki zasvojenosti

- Prezaposlenost z računalnikom,
- uporaba preko vseh časovnih norm,
- nervoza, slaba volja, depresija in razdražljivost,
- laganje staršem, prijateljem in ostalim o času, ki ga preživijo on-line,
- poslabšanje šolskega uspeha,
- izguba interesa za druženje,
- neuspešen trud za nadzor,
- uporaba interneta kot sredstvo pobega pred problemi,
- fizične težave: nespečnost, rdeče oči, poslabšanje vida, pomanjkanje gibanja.

KAM SE OBRNITI?

SPLETNO KO

KJE IZVEDETI ŠE VEČ?

SPLETNO KO

arnes

PONOVIMO

- Hvala za pozornost in lep dan še naprej!